

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Koggenland
T.a.v. mevrouw drs. G.C.I. Kager, griffier
Postbus 21
1633 ZG AVENHORN

Haarlem, 15 juni 2020

Betreft : accountantsrapport 2019
Reg.nr. : 103020/215/421/1838

Geachte leden van de raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle.

De hierin opgenomen bevindingen en aanbevelingen hebben wij reeds ambtelijk in concept besproken.

De jaarrekeningcontrole is bij uw gemeente op een prettige en in een constructieve samenwerking verlopen. Wij hebben van het management en medewerkers een goede medewerking en alle benodigde informatie ontvangen. Onze dank hiervoor.

Wij zijn gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: accountantsrapport 2019 gemeente Koggenland

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2019

GEMEENTE KOGGENLAND

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1	INLEIDING.....	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Controleaanpak	1
1.3	Effecten Corona-crisis	1
1.4	Samenvatting bevindingen	2
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, TOLERANTIES.....	3
2.1	Controleplan en -protocol	3
2.2	Notitie rechtmatigheid sociaal domein	3
2.3	Risicoanalyse	3
2.4	Controletoleranties	3
3	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE..	5
3.1	Opzet van de verbijzonderde interne controle	5
3.2	Ontwikkeling van de verbijzonderde interne controle	5
3.3	Uitvoering verbijzonderde interne controles 2019.....	5
3.4	Samenvatting bevindingen interne controles	6
3.5	Voortgezette procescontroles: sociaal domein	6
3.6	Opvolging bevindingen managementletter en rapport vorig jaar	7
4	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Begrotingsrechtmatigheid.....	9
4.3	Administratievoering.....	9
4.4	De jaarrekening en de BBV	10
4.5	Programmarekening van baten en lasten	10
4.6	Balans en financiële positie	11
4.7	Grondexploitaties en paragraaf grondbeleid	12
4.8	Woningbedrijf	13
4.9	Verbonden partijen	14
5	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)	15
5.1	Algemeen	15
5.2	Specifieke uitkering Sport.....	15
5.3	Rapport van bevindingen	15

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

6	OVERIGE BEVINDINGEN EN ONTWIKKELINGEN	16
6.1	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).....	16
6.2	Wet Normering Topinkomens (WNT)	16
6.3	Fraude	16
6.4	Automatisering en informatiebeveiliging	16
6.5	Rechtmatigheidsverklaring	17
7	CONCLUSIE.....	18
7.1	Geconstateerde fouten en onzekerheden	18
7.2	Samenvatting bevindingen in dit rapport	18
7.3	Controleverklaring	18

BIJLAGE

Tabel van bevindingen SiSa-bijlage 2019

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Koggenland
Postbus 21
1633 ZG AVENHORN

Haarlem, 15 juni 2020

Betreft : accountantsrapport 2019
Reg.nr. : 103020/215/421/1838

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Koggenland gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer.

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Met uw besluit van 1 mei 2017 heeft u ons de opdracht gegeven tot accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Koggenland in de jaren 2017 en 2018; deze opdracht is eind 2018 verlengd voor de controle van de jaarrekening 2019. En in het najaar heeft u ons opnieuw opdracht gegeven tot controle van de jaarrekeningen voor de jaren 2020 en 2021; we zijn u erkentelijk voor het vertrouwen dat daaruit blijkt.

1.2 Controleaanpak

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning en risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Het controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de uitvoering van de verbijzonderde interne controle en de interim-controle. De bevindingen van de eindejaarscontrole zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Daarna komen de bevindingen in het kader van de SiSa (Single information Single audit) aan de orde. Na de overige bevindingen en actualiteiten sluiten wij het rapport af met de conclusies.

1.3 Effecten Corona-crisis

De crisis die is ontstaan als gevolg van de Corona-pandemie heeft als zodanig geen directe invloed op de jaarrekening, op onze controlewerkzaamheden en ons oordeel bij de jaarrekening 2019. Maar de impact zal er voor 2020 zeker zijn: zo zal het gebruiken van de gemeente als loket voor het verlenen van geldelijke bijstand aan ZZP-ers de bedrijfsvoering zeker belasten en kunnen de corona-maatregelen zoals het verlenen van uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen invloed hebben op de liquiditeitspositie.

Het college heeft in de paragraaf gebeurtenissen na balansdatum kort de effecten van COVID-19 virus aangeduid. Ze spreekt uit dat er geen financiële gevolgen zijn voor de jaarrekening 2019, maar wel voor de financiën van 2020 vanwege de maatschappelijke impact; ze geeft kort weer dat de financiële en procesmatige effecten op dit moment onzeker zijn en materieel kunnen zijn.

1.4 Samenvatting bevindingen

In deze paragraaf geven wij onze belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening 2019 weer. In onderstaande tabel hebben wij de in deze rapportage opgenomen aanbevelingen, bevindingen als volgt samengevat:

par.	Onderwerp	Oordeel	aanbeveling / toelichting
8.1	Getrouwheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
8.1	Rechtmatigheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
6	SiSa-verantwoording	Geen overschrijding	Gegevens zijn deugdelijk tot stand gekomen.
5.4	Naleving BBV	Voldoende	BBV-wijzigingen zijn (grotendeels) doorgevoerd.
3.2	Verbijzonderde interne controles	Voldoende	De opzet en kaders staan. Aandacht nodig voor gedegen en tijdige uitvoering, afronding en rapportage. En zorg voor verdere doorontwikkeling naar de interne rechtmatigheidscontrole.
3.3	Opvolging aanbevelingen Managementletter	Pragmatisch aanpak	Aanbevelingen worden op een praktische wijze opgepakt, deels door ze mee te nemen in toekomstige ontwikkelingen.
5.2	Begrotingsrechtmatigheid	Overschrijding, maar telt niet mee in oordeel	Een overschrijding op programma Welzijn en Zorg. Onrechtmatig, maar de overschrijding telt niet meer in ons oordeel.
3.2	Sociaal domein – Wmo en Jeugdzorg	Inmiddels goed op orde	Interne beheersing inmiddels op orde, nog afhankelijk van adequaat beheer bij enkele derden.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van getrouwheids- als rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en de SiSa bijlage en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2019 is vastgelegd in het 'Controleprotocol jaarrekening 2015'. Het normenkader wordt periodiek geactualiseerd, voor het laatst bij het opstellen van het Interne Controleplan 2017-2019. Deze documenten zijn uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2019. Protocolen en kaders voor de controle hoeven niet elk jaar te worden bijgesteld, wel is een periodieke beoordeling of de kaders nog voldoende actueel zijn relevant.

2.2 Notitie rechtmatigheid sociaal domein

Voor het sociaal domein is ook het jaar 2019 nog beschouwd als een transitie- c.q. overgangsjaar. Concreet betekende dit onder meer dat uw college op 12 februari 2019 de notitie Rechtmatigheidsvereisten sociaal domein 2018-2019 heeft vastgesteld. Met deze notitie is beoogd dat bij de dienstverleningsovereenkomsten met de zorgleveranciers het mogelijk is de contractuele bepalingen ruimer te interpreteren; daarnaast is er aansluiting gezocht bij de landelijk geldende afspraken over verantwoording en controle. Ons is verzocht om de notitie bij het accountantsonderzoek te betrekken.

2.3 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd, waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.4 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de jaarrekening 2019 van uw gemeente (de totale lasten, inclusief de dotaties aan reserves, bedragen € 61,5 miljoen) betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van afgerond € 0,61 miljoen en een totaal van onzekerheden van circa € 1,84 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Een rapporteringtolerantie is niet nader vastgesteld. Significante verschillen worden altijd aan uw raad gemeld. Indien er fouten en onzekerheden voor onze oordeelsvorming relevant zijn, herhalen wij deze in het laatste hoofdstuk van dit rapport bij de conclusies.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Opzet van de verbijzonderde interne controle

De basis voor de interne controle is het Intern Controle plan 2017-2019 dat op 5 juni 2017 door het college is vastgesteld. Het controleplan omvat naast het beleidsmatig kader ook het concrete controleschema en het normenkader voor dit jaar. In het beleidsmatig kader wordt de relatie met de andere onderzoeken namens raad en college weergegeven, de doelstellingen worden uitgewerkt en de relatie interne controle vs. verbijzonderde interne controle (VIC) wordt toegelicht.

Wij hebben kennis genomen van het controleplan en vastgesteld dat alle kernprocessen met een materieel financieel belang hierin zijn opgenomen. Het accent bij de proceskeuze ligt bij de rechtmatigheid; wij hebben het college in overweging gegeven ook financiële kernprocessen (factuurcontrole, budgetbeheer) en kritische niet-financiële processen (voorbereiding/aanlevering bestuurlijke stukken; dossier- en archiefbeheer) in de VIC te betrekken. Naar ons oordeel vormt de huidige aanpak, los van de adviezen, een goede basis voor de VIC.

3.2 Ontwikkeling van de verbijzonderde interne controle

Begin 2020 is het VIC-plan voor 2020, inclusief een geactualiseerd normenkader, door het college vastgesteld. Dit plan is nog geënt op het plan 2017-2019, de ontwikkeling van een nieuwe opzet van de VIC vindt plaats zodra de nieuwe wet- en regelgeving voor de nieuwe rechtmatigheidscontrole door het college beschikbaar is. Deze regelgeving wordt in de loop van dit jaar verwacht.

Ook uit de reacties van het college op de aanbevelingen voor de ontwikkeling van de VIC (zie par. 3.6) blijkt dat de (verdere) inhoudelijke stappen bij de VIC worden voorzien voor 2021; we dringen erop aan om deze verbeteringen dan ook feitelijk te implementeren.

Een van de doelen van de nieuwe opzet van de VIC zal zijn dat ze een voldoende fundament vormt voor de rechtmatigheidsverklaring die het college begin 2022 over het beheer in 2021 moet afgeven. Omdat dit naar verwachting een flinke impact heeft op de opzet en uitvoering van de VIC is het verstandig aan te sluiten bij handreikingen en uitwerkingen die momenteel door bijv. VNG en BADO worden ontwikkeld.

3.3 Uitvoering verbijzonderde interne controles 2019

De feitelijke uitvoering van de VIC afgelopen jaar is beïnvloed door het verloop van medewerkers bij de afdeling Financiën. Weliswaar zijn de VIC-werkzaamheden voor dit proces die voor 2019 in het controleschema stonden concreet uitgevoerd, de uitkomsten van de VIC zijn vervolgens maar beperkt gebruikt:

- Niet van alle procescontroles is een (afroedende) memo opgesteld, waardoor bevindingen uit de VIC en de conclusies en aanbevelingen van de controleurs slechts beperkt (veelal in kleine kring) beschikbaar zijn.
- Van de VIC-werkzaamheden is noch tussentijds, noch na afronding van de VIC werkzaamheden een rapportage gemaakt met (een samenvatting van) de resultaten en adviezen.

Daarmee gaat het doel van de VIC, het leren van de bevindingen die uit de VIC komen, grotendeels verloren. We adviseren om alsnog, op een praktische wijze, te rapporteren over de VIC. Want er komen uit de VIC hele feitelijke, goede resultaten die nuttig zijn bij het concreet bijsturen van de dagelijkse processen.

3.4 Samenvatting bevindingen interne controles

Uit de beschikbare VIC-memo's of controledocumenten zijn, zo hebben we hiervoor al aangegeven, goede bevindingen en adviezen af te leiden. We benoemen er een aantal:

- bewaak bij voortzetting/verlenging van inhuurafspraken het risico op het creëren van een vast dienstverband;
- regel verlenging van contracten tijdig, waardoor besluiten op tijd genomen kunnen worden;
- onderbouw en leg redenen vast waarom er van inkoopregels wordt afgeweken (ook al -of zeker juist als- wordt er door MT of college akkoord gegeven);
- zorg voor complete (inkoop)dossiers (conform de interne afspraken in Corsa);
- ga na of voor processen rondom het uitgeven van VVV-bonnen in Corsa kunnen worden beheerd;
- leg bij bijzondere dossiers of noodmaatregelen altijd de afspraken intern schriftelijk vast (die door MT of college kunnen worden bevestigd en/of achteraf in beschikking worden vastgelegd);
- vul de beschrijving van het werkproces Schuldhulpverlening, bij het onderdeel beëindiging, op een aantal aspecten aan;
- bij de controle op de brandstofkosten (bij gebruik tankpassen) het 4-ogen principe laten toepassen.

Het mag duidelijk zijn dat we opvolging van deze aanbevelingen uit de VIC aanbevelen! Aan een deel ervan wordt op dit moment ook actief gewerkt.

3.5 Voortgezette procescontroles: sociaal domein

Tijdens onze interim-controle hebben wij de opzet en bestaan van het stelsel van administratieve organisatie en interne beheersing van de meeste (kern)processen beoordeeld. Verder hebben wij de werking getoetst van de beheersingsmaatregelen in deze processen over de periode januari tot en met medio november 2019.

Tijdens de eindejaarscontrole doen we, naast de jaarrekeningcontrole, nog een voortgezette procescontrole op belangrijkste financiële processen om vast te stellen dat interne beheers- en controlemechanismen ook de laatste maanden onverkort gefunctioneerd hebben.

Op een proces, het sociaal domein, gaan we nog apart in. Dat doen we minder expliciet dan voorgaande jaren, het is echter nuttig nog enkele zaken onder uw aandacht te brengen.

Pilot jaarverantwoording Jeugdwet en Wmo

In regionaal verband is dit najaar een aanzet gegeven tot beperking van de verplichtingen rondom de (jaar)verantwoording die momenteel voor de Jeugdzorg en Wmo verplicht gesteld zijn.

Intentie is dat de zorgaanbieders die gedurende het jaar alle berichten (digitaal, tijdig, conform afspraken) insturen, waardoor alle declaraties volledig en tijdig worden ingediend en kunnen worden afgehandeld en betaald, vrij te stellen van het insturen van de jaarverantwoording en van de accountantscontrole daarop.

We hebben begrepen dat de pilot, na consultatie van diverse partijen, van start is gegaan voor de kleinere zorgverleners. Een 3-tal zorgverleners die ook voor Koggenland zorg leveren, hebben aan de pilot meegedaan. We begrijpen dat de eerste ervaringen positief zijn; een evaluatie van de pilot moet nog plaatsvinden.

Notitie rechtmatigheidsvereisten

Ook voor 2019 zijn de specifieke toetsingskaders voor de uitvoering in het sociaal domein versoepeld. Met een besluit van begin 2018 geldt ook voor 2019 nog een verlicht regime voor de beoordeling van de rechtmatigheid. Nu uit de kwaliteitstoetsen blijkt dat de uitvoering beheerst verloopt, er weinig tot geen feitelijke fouten worden gesignaleerd adviseren wij u te bekijken of dit verlichte regime voor het verslagjaar 2020 nog nodig is.

De **Sociale Verzekeringsbank (SVB)**, die voor de gemeente de persoonsgebonden budgetten administratief beheert, had haar organisatie over 2019 –evenals de jaren daarvoor– nog niet op orde: de accountant gaf voor de getrouwheid een verklaring met beperking; voor de rechtmatigheid was het oordeel afkeurend. Wij nemen deze oordelen (omvang rechtmatigheidsfout in totaal ca € 34.000) mee in onze afweging rondom ons oordeel.

3.6 Opvolging bevindingen managementletter en rapport vorig jaar

Conform onze opdrachtbevestiging hebben wij alle relevante gedetailleerde controlebevindingen na afronding van onze interim-controle gerapporteerd in onze managementletter van 28 november 2019. De interim-controle is vooral gericht op de kwaliteit van de interne beheersing, inclusief het rechtmatigheidsbeheer, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen inzake de interne controles hebben wij, samen met de voortgang/opvolging ervan, in de onderstaande tabel op hoofdlijnen weergegeven.

nr.	aanbeveling	status / advies ultimo april 2020
1	Betrek financieel-kritische processen (inkoop, salarisverwerking) altijd in de VIC	Dit wordt meegenomen in het nieuwe controleplan voor 2021 en volgende jaren.
2	Neem financiële kernprocessen (factuurcontrole, betaalproces) op in de VIC	Dit wordt meegenomen in het nieuwe controleplan voor 2021 en volgende jaren.
3	Versterk het fundament van de VIC (selectie van posten, analyse van een proces, systematische vastlegging van gecontroleerde aspecten, documentatie van bevindingen en analyse van resultaten)	Er wordt, gegeven de nieuwe verantwoordingsstructuur door het college van B&W, nader bezien in hoeverre de betrokkene afdelingen zelf de interne beheersing en administratie organisatie kunnen uit voeren en de resultaten daarvan vastleggen
4	Rapporteer sneller over de VIC door deze per proces meer gespreid en verdeeld over het jaar uit te voeren	Dit wordt meegenomen in het nieuwe controleplan voor 2021 en volgende jaren.
5	Zet de ontwikkeling van workflows voor financiële processen voort.	De ontwikkeling is voortgezet met de workflow memorialen
6	Beoordeel bij de Wmo de bevindingen uit de VIC nader	Wordt meegenomen in de VIC voor de komende jaren
7	Analyseer waarom de jaarafrekeningen 2018 nog niet allemaal rond zijn	Is uitgevoerd.
8	Vermijd bij inkoopbeslissingen goedkeuring achteraf: inkooptrajecten moeten tijdig en rechtmatig worden afgerond	Wordt meegenomen in de beoordeling en de uitvoering van de VIC op de inkoop- en aanbestedingen in de komende jaren
9	Beoordeel de interne inkoopprocedures, zodat ze weer aansluiten op de aangepaste inkoopregelgeving	Wordt meegenomen in de beoordeling en de uitvoering van de VIC op de inkoop- en aanbestedingen in de komende jaren

nr.	aanbeveling	status / advies ultimo april 2020
10	Beoordeel hoe de verliesvoorziening Langereis Ursem ingepast kan worden binnen de BBV-kaders	Heeft plaatsgevonden en exploitatie is inmiddels afgerond.
11	Toets de toegekende rechten en rollen in financiële applicaties	Worden regelmatig tegen het licht gehouden
12	Bewaak dat optimaal gebruik gemaakt kan worden van de toegekende rijks gelden Spuk Sport	Heeft invulling gekregen, inzet is verantwoord in de SISa-bijlage bij de rekening.
13	Ga na of de BBV-notitie grondbeleid nog invloed heeft op de jaarrekening 2019	Wordt meegenomen in 2020 en komt in jaarrekening 2020 tot uitdrukking.

4 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

4.1 Algemeen

Begin april 2020 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2019, inclusief de SiSa-verantwoording was voldoende om onze controle te starten. De doorlooptijd van de jaarrekeningcontrole is onder invloed van de bijzondere werkomstandigheden door de Corona-crisis ruimer geweest dan de laatste jaren. Het gehele traject is evenwel tijdig afgerond; de bestuurlijke behandeling heeft kunnen plaatsvinden volgens de vooraf opgestelde planning.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2019.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting.

Uit de jaarstukken 2019 blijkt dat er in 2019 op het niveau van de programma's bij één programma, Welzijn en Zorg, op de lasten overschrijdingen hebben plaatsgevonden.

Uit nadere beoordeling blijkt dat deze overschrijdingen voorkomen bij het beleidsveld Jeugd en bij het beleidsveld Sport, recreatie en sportaccommodaties:

- Bij het beleidsveld voor de Jeugdzorg speelt de autonome zorgvraag een grote rol. Er is sprake van een zgn. open eind-regeling: elke gerechtvaardigd beroep op zorg moet door de gemeente gehonoreerd worden.
- De hogere lasten bij Sport zijn het gevolg van afspraken vastgelegd in de Beleidsregel Accommodatiebeleid: bij overdracht van opstallen aan sportverenigingen wordt het boekwaardeverlies gedekt door een bijdrage uit de algemene reserve.

Gelet op de door de commissie BBV uitgewerkte richtlijnen zijn deze overschrijdingen formeel wel onrechtmatig, maar tellen ze niet mee bij het accountantsoordeel:

Wel vragen we in dit kader uw aandacht voor het begrotingsbeheer. Voor de overdracht van de sportcomplexen waren eind 2018 overeenkomsten gesloten met de betreffende sportverenigingen, mede op basis van de Beleidsregel Accommodatiebeleid 2016. Daarmee was er ruimschoots tijd om de financiële mutaties van deze afspraken te verwerken in de begroting (of begrotingswijziging). Verwerk dergelijke mutaties in de begroting, ook al zijn ze budgettair neutraal, want anders verliest de begroting zijn bewakende functie.

Het college geeft in de programmaverantwoording (jaarverslag) bij elk programma, per beleidsveld, een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen begroting en werkelijkheid (bij afwijkingen meer dan € 25.000,-). Naast een financiële analyse van de overschrijding wordt ook de aard en reden van de overschrijdingen per programma toegelicht. Korthedshalve verwijzen wij naar het jaarverslag en de daarin opgenomen analyses.

4.3 Administratievoering

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekening-

controle 2019 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn onderbouwd met onderliggende specificaties.

4.4 De jaarrekening en de BBV

De jaarstukken (jaarrekening en het jaarverslag) dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV geeft voor de opzet en de inrichting begroting en de jaarstukken van gemeenten de wettelijke kaders aan.

De programmaverantwoording 2019 geeft voor elk (sub)programma (beleidsveld), de actiepunten c.q. prioriteiten en de ontwikkelingen weer en er wordt een toelichting gegeven op de afwijkingen op de begroting 2019. Aan de inzichtsvereisten die het BBV voor de programmarekening weergeeft wordt in het jaarverslag 2019 voldaan.

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

4.5 Programmarekening van baten en lasten

Het positieve resultaat over 2019 bedraagt na verwerking van de mutaties in de reserves € 3.404.000,- (2018: € 2.587.000,-) ten opzichte van een begroot resultaat na wijziging van € 0,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren:

(in € 1.000)	begroting na wijziging	realisatie	afwijking
Resultaat voor bestemming	- 2.250	188	2.438
Saldo mutatie reserves	<u>2.250</u>	<u>3.216</u>	<u>966</u>
Resultaat na bestemming	<u>0</u>	<u>3.404</u>	<u>3.404</u>

(+ = voordelig)

In de toelichting bij de jaarrekening wordt het resultaat nader gespecificeerd; een specificatie en verklaring per beleidsveld treft u in de programmaverantwoording aan. Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de betreffende toelichtingen. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling van de rekening in de balans worden verwerkt.

Vangnetuitkering

Net voor het afsluiten van de jaarrekening bleek uit berichtgeving van de Werksaam Westfriesland dat Koggenland ook voor 2019 in aanmerking kan komen voor de zgn. Vangnetregeling. Met deze regeling krijgt de gemeente een extra tegemoetkoming van het ministerie van Sociale Zaken op het tekort van de (bijstands)uitkeringen op grond van de Participatiewet. Het college heeft in de inleiding in van de jaarrekening ook kort toegelicht dat de aanvraag hiervoor zal worden opgesteld en de raad voor de zomer hiervoor een raadsvoorstel krijgt voorgelegd.

Vennootschapsbelasting

De belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven, die sinds 1 januari 2016 van kracht, blijft een onzeker dossier. De vennootschapsbelasting vormt een kostenpost en het is daarom van groot belang dat gemeenten hun organisatie optimaliseren om het nadelige effect zo beperkt mogelijk te houden. Daarbij is het effect voor Koggenland mogelijk nog groter dan voor collega-gemeenten, omdat Koggenland nog een van de vijf gemeentelijke woningbedrijven in beheer heeft.

In de fiscale paragraaf in de jaarrekening geeft het college helder de stand van zaken weer. In de algemene dienst worden een aantal economische activiteiten onderkend, die echter niet leiden tot belastingplicht. Het grondbedrijf valt in principe wel in de belaste sfeer, maar leverde de afgelopen jaren geen fiscale winst op. De uitgangspunten die hierbij door Koggenland gekozen zijn, sluiten aan bij landelijk gekozen grondslagen. Tot op heden heeft de fiscus geen principe uitspraken gedaan over deze uitgangspunten.

Voor het woningbedrijf heeft het ministerie van Financiën in 2019 een principe-uitspraak gedaan richting de Belastingdienst, met als kern dat gemeentelijke woningbedrijven binnen de vennootschapsbelasting vallen. De fiscus heeft daarop acties ondernomen om te onderzoeken of deze principe-uitspraak gestaafd kan worden; daartoe zijn in 2019 gesprekken met de fiscus gevoerd en heeft de fiscus in Koggenland een feitenonderzoek uitgevoerd. Op dit moment beoordeelt de belastingdienst de uitkomsten van dit onderzoek en is de gemeente in afwachting van nadere duiding van de belastingdienst.

Omdat Koggenland het woningbedrijf ziet als 'normaal vermogensbeheer' stelt de gemeente zich op het standpunt dat de op voorlopige aanslagen betaalde belasting terug ontvangen wordt. Gelet op de principe-uitspraak van het ministerie is dit echter inmiddels minder zeker; daarom ook is er in de nieuwe notitie Reserves en voorzieningen 2020 opgenomen dat voor deze vordering een voorziening (cumulatief over de afgelopen 4 jaar: € 2,3 mln.) zal worden gevormd.

4.6 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente bedraagt ultimo 2019, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 47,9 miljoen. Hiervan heeft € 19,8 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie nader gespecificeerd.

(in € 1.000)	2019	2018	2017
algemene reserve	8.632	25.459	37.323
bestemmingsreserve	36.034	19.849	6.906
saldo rekening	<u>3.417</u>	<u>2.586</u>	<u>2.198</u>
Totaal eigen vermogen	<u>48.083</u>	<u>47.894</u>	<u>46.428</u>

Notitie Reserves en voorzieningen

Het beleid rondom reserves en voorziening wordt, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening, periodiek herzien. In december 2019 is de herziene notitie Reserves en voorzieningen 2020 door uw raad vastgesteld.

In de inleiding van de notitie wordt aangegeven dat het college veel raadsbrede onderwerpen op de gemeente af ziet komen die een actualisatie van de notitie nodig maken, waardoor de raad ook

in de toekomst in staat is een juiste afweging te maken over beslissingen die duidelijke vermogensmutaties tot gevolg hebben. Concrete onderwerpen die genoemd worden zijn de scholenbouw / kindcentrum in Avenhorn, de tekorten in het sociaal domein en de herziening van het Gemeentefonds.

Een in het oog springende, maar in het totale vermogen neutrale mutatie, is de het besluit om de reserves van het Woningbedrijf (€ 15,4 mln.) en het Grondbedrijf (€ 3,4 mln.), die voorheen onder de algemene reserves werden opgenomen (mede vanwege hun algemene dekkingskarakter) nu als bestemmingsreserves te presenteren. Deze omzetting vindt mede plaats op advies van de provincie, en is zeker verstandig omdat er op termijn specifieke middelen nodig zijn om de verduurzamingsoperatie van het woningbestand nodig te maken.

In de nieuwe notitie Reserves en voorzieningen is vastgelegd dat er een nieuwe Voorziening vennootschapsbelasting woningbedrijf zal worden ingesteld. We adviseren u bij het invoeren van deze voorziening, voorzien voor 2020, met twee verslaggevingsaspecten rekening te houden:

- Volgens de BBV wordt een voorziening op een specifieke activa-post rechtstreeks daarop in mindering gebracht (gesaldeerd)
- Een dotatie aan een voorziening vindt plaats via de exploitatie (het is een last) en niet gevoerd via de resultaatsbestemming bij de jaarrekening.

Startersleningen SVN

De gemeente stimuleert starters op de woningmarkt door het beschikbaar stellen van een gunstige 'Starterslening'. Deze lening overbrugt, natuurlijk onder voorwaarden, het bedrag dat geleend kan worden bij een bank en de door een starter benodigde financiering. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) beheert namens de gemeente de beschikbaar gestelde leningen, momenteel in totaal ca € 2,5 mln.

De renteopbrengsten over de uitgezette leningen worden feitelijk vaak niet aan de gemeente uitbetaald, maar blijven veelal bij het stimuleringsfonds in beheer. Onder meer hierdoor is inmiddels een verschil ontstaan tussen de opgaven van het fonds en de administratie bij de gemeente. We hebben met de afdeling Financiën afgesproken dat deze verschillen in 2020 worden uitgezocht. Dan kunnen ook de renteopbrengsten op deze leningen, die tot dusverre niet geraamd werden, in de gemeentelijke begroting worden opgenomen.

4.7 Grondexploitaties en paragraaf grondbeleid

In de balans zijn bij post voorraden de grondexploitaties verantwoord. In totaal voor € 959.000,-; in de balans een negatief bedrag, er zijn eind 2019 per saldo meer baten dan lasten. Naast de toelichting in de balans wordt er over de grondexploitaties verantwoording afgelegd in de paragraaf Grondbeleid in de programmaverantwoording.

De gemeente heeft momenteel vijf lopende grondexploitaties: in 2019 is één nieuwe exploitatie geopend, Tuindersweijde-Zuid in Obdam, en is er één exploitatie afgesloten, de locatie Langereis. Van deze exploitaties zullen er, naar de huidige inzichten zoals uiteengezet in de paragraaf Grondbeleid, vier met een positief saldo afgesloten worden (totaal van de verwachte resultaten € 8,7 mln.), de net geopende exploitatie Tuindersweijde wordt naar verwachting neutraal afgesloten.

Periodieke actualisatie

De commissie BBV vindt een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie-ramingen van groot belang. Ze stelt dat een actualisatie van de grondexploitatiecomplexen en de begrotingen, zowel met planinhoudelijke wijzigingen als autonome (financiële) wijzigingen jaarlijks moet plaatsvinden en door de raad moet worden vastgesteld.

Zoals onder meer recent in de (concept)begroting 2020 weergegeven, actualiseert Koggenland de exploitaties jaarlijks en informeert de raad daarover twee keer per jaar, via de paragraaf grondbeleid in de begroting en de rekening. Wij kunnen ons in deze benadering vinden.

Veranderende regelgeving

De regelgeving rondom grondexploitatie staat niet stil. Na fundamentele veranderingen in de BBV-richtlijnen in 2016, mede in verband met de invoering van de vennootschapsbelasting, zijn afgelopen jaar rondom grondbeleid een tweetal nieuwe notities verschenen. In juli 2019 bracht de commissie BBV een nieuwe notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving uit, in september publiceerde de commissie BADO haar notitie Grondexploitatie. We adviseren u te laten beoordelen of het actuele beleid en toepassing ervan voldoet aan deze laatste wijzigingen.

Winstneming Hofland

De hiervoor genoemde periodieke actualisatie heeft recentelijk plaatsgevonden. Uit deze herijking bleek dat de reeds langlopende exploitatie Hofland II, die naar verwachting in 2022 zal worden afgesloten, inmiddels een ruim positief saldo kent. Daarom is voorgesteld om uit deze locatie tussentijds voor € 772.500,- winst te nemen.

Tussentijds winstnemen is toegestaan; de commissie BBV geeft aan dat, wanneer een exploitatie in de realisatiefase een betrouwbaar positief eindsaldo heeft, een (gedeeltelijke) winst kan worden berekend naar rato van het aantal verkocht vierkante meter in relatie tot het totaal ('percentage-of-completion'-methode). De raad van Koggenland heeft in juni 2019 deze methode uitgewerkt in een aantal praktische uitgangspunten. In deze uitwerking staat de benadering van de commissie BBV centraal, maar geeft de gemeente er op sommige punten een eigen invulling aan. Zo zorgen de minimale boekwaarde van een exploitatie ad € 250.000,- en de minimale winstneming van € 500.000,- er voor dat alleen voor duidelijk positieve exploitatie feitelijke winstneming zal plaatsvinden.

De voorgestelde winstneming voor de exploitatie Hofland is berekend op basis van deze door de raad vastgestelde uitgangspunten.

4.8 Woningbedrijf

In de raadsvergadering van juli 2019 is de Visie en ontwikkeling Cluster Vastgoed gepresenteerd. Met de besluitvorming rondom deze visie is besloten om het gemeentelijk woningbedrijf binnen de gemeentelijke organisatie te houden.

Tegelijk werd erkend dat er dan ontwikkelingen nodig zijn (een transformatieopgave), waarvoor eveneens stappen gezet zijn:

- de ontwikkeling van een missie en visie;
- het vaststellen van de portefeuillestrategie en de bijbehorende transformatie;
- uitwerken van de governancestructuur;
- veranderingen in organisatie en procesvoering;
- formuleren van acties voor de bedrijfsvoering;
- uitwerken van financiële meerjarenprognose (tot 60 jaar vooruit).

Bij de voornemens en acties rondom de ontwikkeling van de bedrijfsvoering van het woningbedrijf zijn (samengevat) opgenomen:

- contractenbeheer (inventariseren van contracten en inrichten van -beheer);
- het opstellen van een investeringsbegroting (op basis van het MJOP) en het ontwikkelen van een investeringsstatuut;
- het formuleren van besturingsinformatie en het ontwikkelen van verantwoordingsrapportages;
- het actualiseren en ontwikkelen van procesbeschrijvingen en proceskengetallen.

Dit zijn best ambitieuze voornemens, planmatig ontwikkelen en de voortgang bewaken is daarom verstandig. Wij geven verder in overweging om te bezien of deze instrumenten ook gemeentebreed van belang zijn. Ons advies is om, na een geslaagde invoering van deze instrumenten bij het woningbedrijf, ze uit te rollen in de rest van de organisatie.

4.9 Verbonden partijen

De gemeente geeft, conform de BBV-regels, specifiek informatie over de partijen waarmee de gemeente nauw samenwerkt en ze bestuurlijk en financieel verbonden is. In de daarvoor bedoelde paragraaf Verbonden Partijen worden elf verbonden partijen (acht gemeenschappelijke regelingen en drie vennootschappen) op een aantal aspecten uitgelicht; dat gebeurt naar ons idee op een kwalitatieve wijze.

De gemeente geeft aan haar beleid rondom verbonden partijen onder meer invulling door een tweetal door de raad vastgestelde notities waarmee, in regionaal verband opgesteld, spelregels en richtlijnen worden afgesproken om de relatie met de verbonden partijen transparant te maken, zowel voor de gemeente als de uitvoerder. En de regionale samenwerking borgt ook dat het beleid van de gemeenten meer op elkaar is afgestemd. In het voorjaar 2018 is daarvoor de notitie 'Verbeteren informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen aan raden' opgesteld en begin 2019 is de notitie 'Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' vastgesteld.

Een van de financiële afspraken in regionaal verband behelst dat de gemeenschappelijke regelingen op heel beperkte wijze zelf voorzien in het weerstandsvermogen dat ze noodzakelijk achten voor hun bedrijfsvoering (alleen voor ontwikkelingen in loon- en prijspeil), het merendeel van het weerstandsvermogen wordt aangehouden door de deelnemende gemeenten. De verbonden partij zou daarvoor wel de informatie aanleveren.

Goede invulling geven aan deze afspraak, die volgens het besluit voor het eerst voor de huidige jaarrekening zou gelden, blijkt in de praktijk nog lastig. De algemene jaarrekening-gegevens over 2019 waren bij het opstellen van de jaarrekening nog niet beschikbaar, laat staan de gegevens nodig voor de interne analyse op de weerstandscapaciteit van de betreffende gemeenschappelijke regelingen.

5 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

5.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening.

Wij hebben geconstateerd dat uw gemeente voor 4 regelingen bij de jaarrekening 2019 een verantwoording over de voor subsidie in aanmerking gebrachte kosten heeft afgelegd. Ten opzichte van vorig jaar zijn er twee nieuwe regelingen opgenomen: de verantwoording over het onderwijsachterstandenbeleid en de specifieke uitkering Sport. Deze SiSa-verantwoording is als bijlage bij de jaarrekening 2019 toegevoegd.

5.2 Specifieke uitkering Sport

In deze jaarrekening wordt voor het eerst verantwoording afgelegd over de nieuwe specifiek uitkering Sport. Deze uitkering wordt beschikbaar gesteld door het rijk omdat de btw-vrijstelling voor sport is stopgezet. De invoering van de regeling verliep niet vloeiend, zo werd inschrijving voor de regeling verlengd, het beschikbare budget extra verhoogd en kregen de gemeenten pas in het na-jaar met een subsidiebeschikking uitsluitel over het beschikbare budget.

De regeling heeft een heel brede doelstelling, de activiteiten die in aanmerking komen voor de specifieke uitkering zijn 'de bestedingen in verband met activiteiten in het kader van sport', voor zover deze kosten niet al meegenomen zijn in het btw-compensatiefonds, de reguliere btw of de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. In lijn met deze ruime definitie heeft Koggenland, naar onze mening op een juiste wijze, kosten van sport opgenomen in de SiSa-verantwoording. Omdat de invoering bij het rijk hectisch verliep, bestaat de kans dat dit ook nog invloed heeft op het traject van verantwoorden, vaststellen en afrekenen van dit eerste jaar.

5.3 Rapport van bevindingen

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringstoleranties overschrijden. Ook zijn wij van mening dat de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand zijn gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

6 OVERIGE BEVINDINGEN EN ONTWIKKELINGEN

6.1 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp-ers, en loopt vooralsnog van 1 maart tot en met 1 juni 2020. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt; en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De aanvraag dient digitaal plaats te vinden en loopt via de gemeente. Onlangs heeft ook uw gemeente een 2^e voorschot ontvangen. In totaal is ruim € 2,6 miljoen aan de gemeente uitgekeerd.

Op dit moment is ons niet bekend of, hoe en op welke wijze de gemeente moet gaan afrekenen. En of de accountant daarbij een rol krijgt toebedeeld is op dit moment niet duidelijk. Gezien de omvang van de steunmaatregelen, en het risico op fraude en/of oneigenlijk gebruik of misbruik van de steunmaatregelen, ligt het overigens wel voor de hand dat op enig moment het rijk op basis van (mogelijk achteraf gestelde) normen accountantscontrole nodig acht.

6.2 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministersalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de specifieke regels.

6.3 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw management overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen. Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interimcontrole en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen en schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6.4 Automatisering en informatiebeveiliging

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen.

Maar wij maken bij onze controle wel gebruik van de verantwoordings- en controlesystematiek ENSIA; het gezamenlijk project van enkele ministeries, de VNG en gemeenten met als doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). In de loop van dit jaar komt daarvoor een geactualiseerd normenkader (BIO; de Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

De aanpak van ENSIA bij Koggenland is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. De verantwoordingen op basis van zelfevaluatie en EDP-audit over 2018 is in het voorjaar 2019 met een positief oordeel van de IT-auditor afgerond. De zelfevaluaties over 2019 zijn ingevuld en inmiddels beschikbaar gesteld aan de toezichthouders. De audit op de collegeverklaring over ENSIA en specifiek de vragenlijsten Suwinet en DigiD was ten tijde van onze controle in een afrondende fase.

6.5 Rechtmatigheidsverklaring

Over het verslagjaar 2021 dient het college (in 2022) een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De nadere invulling daarvan wordt inmiddels publicaties van onder meer de commissie BBV, stap-voor-stap duidelijker. De feitelijke wijzigingen in wet- en regelgeving (gemeentewet, financiële verhoudingswet, BBV) zijn echter nog niet beschikbaar

Bij de afdeling Financiën wordt momenteel gewerkt aan een plan van aanpak. Het is verstandig om, zodra deze beschikbaar komen, aan te haken bij de praktische handvatten of uitwerkingen die worden ontwikkeld (bijv. vanuit BZK en de VNG).

Ook van de raad zal input verwacht worden voor dit proces. Want weliswaar legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, het is aan de raad om daar –voor zover ze dat nodig vindt– richting aan te geven. Daarvoor is onder meer het normenkader een hulpmiddel: nu nog een instrument om de accountant kaders mee te geven voor zijn controle, binnenkort ook om het college kaders mee te geven voor de rechtmatigheidscontrole.

7 CONCLUSIE

7.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden

De controle heeft primair tot doel een oordeel te geven over getrouwheid en rechtmatigheid. Uit onze werkzaamheden zijn geen andere, materiele controleverschillen gebleken dan hiervoor in het rapport genoemd. De door ons gesignaleerde opmerkingen zijn allemaal verwerkt en/of gecorrigeerd in de voorliggende jaarrekening, in enkele gevallen zijn er afspraken gemaakt over analyse en verwerking in 2020.

Gemeten aan deze met u afgesproken normen voor onze controle (zie par. 2.3), komen zowel de fouten als de onzekerheden niet uit boven de afgesproken toleranties.

7.2 Samenvatting bevindingen in dit rapport

De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2019 van de gemeente Koggenland betreffen:

- neem in de VIC ook de financiële kernprocessen (factuurcontrole, budgetbeheer) en de kritisch niet-financiële processen (traject bestuurlijke stukken, dossier- en archiefbeheer) op (3.1);
- ontwikkel de VIC ten behoeve van het rechtmatigheidsoordeel in 2021 en sluit daarbij aan op de handreikingen die, onder meer door VNG, worden ontwikkeld (3.2);
- rapporteer alsnog, op een praktische wijze, over de resultaten van de VIC (3.3) en geef opvolging aan de concrete aanbevelingen in de VIC-memo's (3.4);
- ga na of de uitzonderingen die zijn vastgelegd in de notitie rechtmatigheidsvereisten in het sociaal domein voor 2020 nog nodig zijn (3.5);
- verwerk vermogensmutaties in de begroting, ook al zijn ze budgettair neutraal, anders verliest de begroting zijn bewakende functie (4.2);
- hou bij de invoering van de voorziening vennootschapsbelasting woningbedrijf rekening met de BBV-verslaggevingsregels (4.6);
- analyseer de gepresenteerde startersleningen met de opgave van SVn en raam de renteopbrengsten op deze leningen (4.6);
- geef invulling aan de financiële afspraken van begin 2019 met de gemeenschappelijke regelingen (bijv. met gebruik van het toetsingskader van de regietafel NHN) (4.9);
- ga na welke stappen nodig zijn om te komen tot een (positieve) rechtmatigheidsverklaring van het college over 2021 (7.5).

7.3 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2019 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening 2019 ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

Wij hebben niet gecontroleerd op de in het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen. Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Tabel van bevindingen SiSa-bijlage 2019

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2019				
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties				
				
Berichtgeverinformatie				
Type overheidslaag:	gemeente			
Naam berichtgever:	Koggenland			
Berichtgevercode ¹ :	1598			
Rapportage-periode:	2019			
Controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid	goedkeurend			
Strekking controleverklaring getrouwheid	goedkeurend			
Vindplaats				
Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina:	20			
Fouten en onzekerheden 2019				
nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - totaal 2018			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - totaal 2018			geen opmerkingen
H4	Specifieke uitkering Sport			geen opmerkingen